

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КАФЕДРА КОРЕЙСЬКОЇ І ЯПОНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Курсова робота

з корейської філології на тему:

СИМВОЛІКА В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

Студентки групи Пкор 19-19

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми: Корейська мова і література та
переклад, західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),

перша – корейська

Молочко Юлії Анатоліївни

Науковий керівник:

Пророченко Н. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИМВОЛІВ І СИМВОЛІКИ.....	6
1.1. Поняття символіки й символів	6
1.2. Класифікації символів і символіки	8
1.3. Використання символів у мові	14
Висновки до Розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. СЛОВА-СИМВОЛИ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ.....	17
2.1. Тваринна символіка. Корейське тлумачення тварин-символів.....	17
2.2. Рослинна символіка. Корейське тлумачення рослин-символів.....	20
2.3. Символіка кольорів у корейській мові.....	23
Висновки до Розділу 2.....	27
ВИСНОВКИ.....	29
АНОТАЦІЯ.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33

ВСТУП

Символи та символіка загалом, відіграють дуже важливу роль у нашому житті, оскільки вони дозволяють нам передавати ідеї та концепції, які не завжди можуть бути виражені словами чи мовою. Символи можуть бути простими чи складними, універсальними чи специфічними для конкретної культури чи суспільства. Наприклад, хрест є універсальним символом християнства, а квітка лотосу є символом чистоти та просвітлення у буддизмі.

Символи можуть бути використані для передачі інформації про нашу ідентичність, історію, релігію та культуру. Вони можуть також служити для спілкування між людьми, наприклад, у вигляді знаків та символів на дорожніх знаках, що попереджають про можливі небезпеки. Символи можуть бути використані для вираження емоцій, думок і почуттів, наприклад, у вигляді емодзі в текстових повідомленнях - знак серця може символізувати кохання, а голуб – мир. Крім того, символи можуть бути використані для ідентифікації груп, таких як національні прапори, герби, логотипи компаній.

Більш того, символи та символіка можуть використовуватися для створення та передачі історій та культурних традицій. Вони можуть допомогти зберегти спадщину та ідентичність групи, показати зв'язок із минулим та створити єдність усередині суспільства.

І таким чином, символи та символіка мають величезне значення в нашому житті та можуть допомогти нам висловити наші ідеї, переконання та цінності, а також пов'язати нас з іншими людьми та культурами.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що сьогодні мова символів набуває дедалі більшого значення й ширшого використання. Оскільки починає переважати так зване кліпове мислення, коли процес сприйняття й передачі інформації відбувається через окремі картинки, що символізують певні уявлення й поняття, або ж специфічні символи, що використовують у конкретній галузі.

Особливо актуальною темою робить те, що як символіка в цілому, так і значення окремих символів до сьогодні залишаються однією з найменш вивчених галузей. У всі часи вчені намагалися вивчати й класифікувати символи, але до сьогодні не маємо загальноприйнятої класифікації. Вивчення символів і їх вживання у корейській мові є важливим для правильного розуміння й сприйняття сказаного у процесі спілкування з носіями мови.

Об'єктом дослідження є символіка.

Предметом дослідження є слова-символи, що використовують у корейській мові.

Метою дослідження є систематизація існуючих класифікацій символів і символік; з'ясування і аналіз типів і особливостей використання символів у корейській мові;

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- З'ясувати значення понять “символ” і “символіка”;
- проаналізувати наявні класифікації символів;
- Дослідити особливості використання символів у мові;
- Проаналізувати особливості тлумачення і використання символів у корейській мові.

Матеріалом дослідження були 14 слів-символів, взятих із легенд, народних уялень, асоціацій, традиційних корейських вчень.

Методи дослідження. У процесі написання курсової роботи було використано такі методи, як аналіз, пояснення, узагальнення й систематизація. Це дає змогу описати теоретичні відомості про використання символів, проаналізувати особливості їх виникнення й використання, пояснити особливості тлумачення символів у корейській мові, узагальнити й систематизувати матеріал, щоб зробити висновки.

Новизна даного дослідження полягає в систематизації наявних елементів класифікацій символів у мові, а також акцентуванні на протилежних тлумаченнях одного й того самого символу, що значним чином впливає на розуміння сказаного і вирізняє особливості тлумачення символів у корейській мові.

Практичне значення роботи полягає в тому, що в подальшому її можна застосовувати при вивченні образів-символів корейської мови як наочне вираження значень конкретних символічних образів, а також для ознайомлення з тонкощами перекладу в залежності від розуміння сприйняття окремих символів у корейській мові.

Структура роботи. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків, анотації, списку використаних джерел. Основний зміст роботи викладений на 31 сторінці. Загальний обсяг тексту 35 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИМВОЛІВ І СИМВОЛІКИ

1.1. Поняття символіки й символів

У всі часи людина живе у світі символів. За їх допомогою сприймає і передає знання, емоції, заборони, попередження тощо. Саме слово «символ» може викликати як низку абстрактних понять, так і конкретних уявлень, асоціацій чи образів. А також може бути пов'язаним із відчуттям магічного, загадкового. Людина може використовувати символи свідомо чи підсвідомо, і навіть залишатися безпорадною, безсилою перед окремими таємничими знаками. Проблема походження символів недостатньо досліджена сучасною наукою, а отже, набуває неабиякої актуальності сьогодні й потребує ретельного дослідження. Насамперед варто з'ясувати, що означають самі поняття «символіка» і «символ».

Під словом «символіка», як правило, розуміють сукупність символів, що використовують в різних галузях життєдіяльності. Це поняття загальнолюдське і національно-специфічне, що містить відображення світосприйняття і є однією з найбагатших систем традиційної культури народів світу. Саме ж слово «символ» походить від грецького і означає «об'єднувати», «складати разом», «зв'язувати», «знак», «пізнавальна ознака». В академічному тлумачному словнику зазначено, що «символ» - це умовне позначення якогось предмета, поняття або явища; художній образ, який умовно відбиває яку-небудь думку, ідею, почуття і т. ін.; умовне позначення якої-небудь величини, поняття, запроваджене певною наукою (*Словник української мови*, 1978, с. 174). Тобто можна говорити про те, що використання символів - це певна форма спілкування, оскільки кожен символ містить у собі якесь повідомлення, застереження тощо і обов'язково несе якесь важливе смислове навантаження. Теорії тлумачення символів беруть свій початок ще в глибокій античності і, пройшовши тривалий шлях і зазнавши значних змін (іноді кардинально протилежних) у тлумаченні до сьогодні залишаються суперечливими. Наприклад, Аристотель вважав, що символ - це знак, який є засобом передачі

значення цілком зрозумілого, ясного, що легко піддається класифікації. На відміну від нього, Платон вважав, що символ - це незнайома сутність і її значення не можна чітко зафіксувати. У середньовіччя вважали, що символи існують для того, щоб за їх допомогою приховувати істину або, навпаки, виявляти її. В Епоху Відродження символ стає центром пізнання і до того ж набуває неабиякого естетичного значення. У німецькій класичній філософії йдеться про те, що символ - це представлення ідей розуму за аналогією, через відчуття. У ХХ столітті теоретичні дослідження символу і символіки здійснили З. Фрейд, Г. Бейлі, К. Юнг, К. Леві-Стросс, Е. Кассіер, М. Еліаде, Дж. Купер, О. Лосев, П. Флоренський, Х. Керлот, Р. Кох, Г. Гадамер, Е. Сепір, С. Гайдегер, А. Голан, Т. Тодоров та ін. На цьому етапі дослідники схиляються до думки, що між символом і його об'єктом існує зв'язок природний, а не тільки умовний, адже слово не могло б означати предмет чи явище, якби між ними не було хоч би часткового зв'язку. Представники психоаналізу розглядають символ не як атрибут свідомої діяльності, а як можливість опосередкованого вияву підсвідомого змісту як в індивідуальній психіці, так і в культурі в цілому. К. Юнг походження символів виводив від колективного несвідомого, зближуючи символ із міфом (Лемець, 2018).

Таким чином, бачимо, що ідентифікувати символ не завжди просто: він не існує у вигляді готової формули, це поняття надзвичайно складне й неоднозначне, тож потрібно враховувати специфіку як типу символіки в цілому, так і кожного конкретного символу окремо.

Для того щоб розуміти, що саме закодовано в тому чи іншому символі, людина має бути частиною суспільства, у якому ці символи використовуються; розуміти значення конкретного символу, яке може варіюватися в межах від «очевидне, елементарне» до «глибинний, прихований зміст». Тлумачення символу дає саме людина, тому в залежності від того, наскільки вона знайома з культурою, нормами і правилами поведінки, прийнятими в суспільстві, залежить правильність і глибина тлумачення того чи іншого умовного позначення. Різні люди можуть надавати неоднакових тлумачень, оскільки символічна мова не є явно вираженою.

Різні культури можуть по-різному інтерпретувати одні й ті самі символи, оскільки їх представники мають своє, унікальне бачення світу.

Останнім часом символіка набуває все більшої популярності, що пов'язано зі стрімким розвитком науково-технічного прогресу, збільшенням обсягів інформації, яку потрібно сприймати, - і, як наслідок, переважним розвитком так званого «кліпового мислення», коли людина сприймає світ через яскраві образи (*Що таке символічна мова? 4 Приклади, 2021*).

Отже, символ містить колосальний обсяг інформації, може стати ключем для розуміння багатьох культурно-історичних, етнічних особливостей і навіть ментальних явищ, що робить вивчення символіки однією із найцікавіших галузей дослідження і спонукає до розкриття сутності речей, вивчення цього універсального феномену культури.

1.2. Класифікації символів і символіки

Як уже було зазначено вище, символіка є одним із найменш досліджених явищ світової науки й культури. Не існує загально прийнятої класифікації й чітко окреслених критеріїв, за якими її можна створити. У різних галузях науки й мистецтва дослідники використовують різноманітні мірила для створення елементів класифікації символів. Намагаючись систематизувати безліч символічних малюнків, їх класифікують, наприклад, за орнаментальними мотивами:

1. Символи сонця, або солярний знак - це космічний символ, відомий усім народам. Часто викликає асоціації із символами влади, потужної енергії й цілющої сили (*Сонце символ значення*).
2. Безконечники, або символи води - означають вічність, адже не мають ні початку, ні кінця. Уважаються символами захисту (Когутич, 2016).
3. Символи рослин - це народні символи, те, що найбільше любить і шанує нація. Конкретний рослинний символ завжди асоціюється із певною країною. За народними віруваннями, обрядові традиції, пов'язані з

рослинним світом, забезпечують здоров'я, добробут родини, плодючість і щастя (*Рослини, оспівані народом*, 2020).

4. Символи тварин - можуть бути як символами конкретних країн і регіонів, так і так і символами основних життєвих цінностей (Мартинюк, Житинська, 2019, с. 226-229).
5. Геометричні символи - складаються з ліній та кривих, пов'язані з семантикою конкретних геометричних фігур.
6. Релігійні символи - символи, пов'язані з конкретною релігійною системою. Це єдиний спосіб вираження священного. Можуть мати додаткове містичне або магічне значення, становлять частину релігійного культу.

У залежності від способів відтворення символи можна поділити на такі тематичні групи (*Українські народні обереги-символи і знаки*, 2022):

1. Звукові - символи, що містять у собі графічне зображення звуку (символи увімкнення/вимкнення звуку; графічні зображення, що відображають особливості артикуляції; картинки, що викликають асоціації з певними звуками - зображення тварин, комах, процесів, що асоціюються з конкретними звуками).
2. Кольорові - символи, що містять своєрідне неповторне поєднання барв, характерне для певної місцевості, народності тощо (використовують як у державних, так і народних символах).
3. Графічні - символи, які мають візуальне подання (знаки безпеки, символи маркування виробів тощо).
4. Речові - національний одяг і побутові речі, предмети, що мають автентичні особливості народу (верхній одяг, що використовують тільки за національною приналежністю, символи державності нації).
5. Харчові - національні страви (викликають стійку асоціацію з конкретною національністю), спеціальні знаки, що застосовуються для маркування харчових продуктів.

6. Образні - багатозначні алегоричні образи (зображення рослин, тварин, птахів, із якими пов'язані певні уявлення народу).

У залежності від практичного призначення виділяють такі категорії, як:

1. Знаки-символи - ті, які фізично не зв'язані з предметами, які вони позначають. Їхнє значення є досить умовним, незважаючи на те, що позначають вони конкретний предмет (*Мова як знакова система*, 2011).
2. Слова-символи - це своєрідні ключі до різних структур пізнання. Слово-символ містить у собі зміст, пов'язаний з індивідуальним і культурно-історичним досвідом.
3. Символи-обереги, або символи-захисники, - це знаки, що асоціюються із вірою у вище заступництво (Гурик, 2018).
4. Образи-символи - це складне поєднання образів і символів. Є результатом використання найрізноманітніших образних засобів. Найчастіше використовується в художній літературі.
5. Міжнародні символи фонетичного алфавіту - це система символів для відображення особливостей творення звуків у всіх мовах світу на основі латинського алфавіту.

Також символи можуть розділяти на групи в залежності від форми мислення (магічні - немагічні), кількості компонентів, із яких складається символ (прості - складні), походження (природні - штучні), плану вираження (матеріальні - нематеріальні), способу зображення (графічні - жестові), способу сприйняття (предметні - аудіальні).

Тлумачення всіх видів символів упорядковано в спеціальних словниках, які містять значення, походження, галузь використання й приклади кожного конкретного символу.

В Енциклопедичному словнику символів культури України з-поміж тлумачення, окреслення галузей використання і прикладів самих символів

спостерігаємо ще види символік, розташовані за алфавітом (Коцура, Потапенко & Дмитренко, 2002):

1. Азбуки слов'янської символіка (с. 20) - графічні знаки алфавіту, створеного святими Кирилом і Мефодієм у 863 році.
2. Антропонімічна символіка (с. 25), або символіка власних назв - імена, прізвища й прізвиська людей, так звані імена-символи, у яких закодована певна інформація.
3. Астральна символіка (с. 27) - вбирає в себе такі астральні символи, як: місяць, зорі, сонце тощо.
4. Астрологічна символіка (с. 27) - абстрактні символи, за допомогою яких позначають астрономічні об'єкти: зодіакальні сузір'я і знаки, планети, астероїди тощо.
5. Ботанічна символіка (с. 82) - містить у собі символи рослин: дерев, кущів, трав, квітів, плодів і т. ін.
6. Веснянок (гаївок) символіка (с. 113) - пов'язана зі стародавніми українськими обрядами, що включали в себе хороводи, ігри, пов'язані з певними символами - геометричними фігурами, пісні, специфічні рухи, міміку.
7. Геометрична символіка (с. 165) - символи, пов'язані зі значенням геометричних фігур, що використовувалися протягом усіх цивілізацій.
8. Демонології української символіка (с. 206) - символи, пов'язані з уявленнями народу про демонів - злих духів, а також уявленнями про відьом, русалок, домовиків та інших міфічних істот.
9. Ігор народних символіка (с. 302) - це своєрідні знаки історії, національних традицій. У них можуть бути закладені мірила сили й хоробрості, уявлення про родинне щастя і зв'язок поколінь.
10. Їжі та харчування українців символіка (с. 314) - це страви традиційної кухні народу, що набули характерних ознак нації і закріпилися у свідомості як стійкі асоціації з конкретним народом.

11. Квітів символіка (с. 335) - символи, пов'язані з квітами, що мали ритуальну значущість. Крім того, квіткові символи дозволяють висловлювати всю гаму емоцій людини.
12. Кольору квітів символіка (с. 387) - певні послання, закодовані в кольорі квітки.
13. Кольору символіка (с. 388) - це одні з найбільш досліджуваних символів. оскільки колір має велике значення не тільки в образотворчому мистецтві, а й у міфології, богослужінні, геральдиці, народних обрядах і навіть алхімії.
14. Народна символіка (с. 525) - це символи - святині народу, те, що люди найбільше люблять і цінують.
15. Обрядів символіка (с. 557) - уособлення мудрості, світосприйняття народу. Це іконічні символи, знаки–символи та знаки-прикмети.
16. Одягу верхнього символіка (с. 569) - символи, що є втіленням художнього й культурного рівня майстерності, естетичні ідеали нації. В одяг здавна закладали певні символи, які були пов'язані з галуззю обрядовості, нормами народної моралі.
17. Поезії символіка (с. 623) - символи, що використовують митці у своїх поетичних творах. У залежності від періоду символи могли мати різні значення, трансформувати й переосмислюватися поетами різних епох.
18. Прикрас жіночих символіка (с. 665) - це ті символи, закладені в жіночі прикраси, що виконують функції талісмана, оберега або ж амулета. Іноді їм приписують цілющі властивості.
19. Прози символіка (с. 667) - зазвичай це образи-символи, що використовуються в прозових творах митців.
20. Реклами символіка (с. 680) - це достатньо нові символи. Сьогодні можна зустріти знаки успішного бізнесу, моди, конкуренції тощо. Саме за допомогою символів можна привернути увагу потенційних покупців, зацікавити.

21. Рослин культових символіка (с. 703) - йдеться про символи сакральних рослин, кожна із яких священнослужителі наділяють якимись вищими якостями.
22. Ткацтва символіка (с. 802) - це символи, що вказують на автентичність художніх уподобань нації; регіональних та соціальних рис. Щоб закодувати щось у вже готовому виробі, потрібно добре знатися на особливостях національної символіки, враховувати значення кольорів, фігур, рослин тощо. Сьогодні така символіка набуває особливої популярності.
23. Храму православного символіка (с. 834) - тут ідеться про особливості архітектури, форми будівель та складові частини православних споруд.
24. Хресного знамення символіка (с. 835) - це символи у вірян, що пов'язані із покладанням на себе знак хреста. Вважається, що вони можуть "відчиняти ворота" на небеса.
25. Числова символіка (с. 866) - символи, пов'язані з вірою в магічну природу чисел, коли кожне конкретне число наділяють певними магічними властивостями.
26. Язичницьких богів символіка (с. 895) - йдеться про символи дохристиянського періоду.

Отже, бачимо, що існують тільки окремі спроби класифікувати символи, наприклад, за орнаментальними мотивами чи способами відтворення, але немає чіткої загальноприйнятої класифікації, що давала б змогу систематизувати сукупність символів. Також бачимо поділ символів на групи в залежності форми мислення, складності будови знаків, походження, плану вираження й способу зображення й сприйняття. Енциклопедичний словник подає упорядкування символік за алфавітом, але вважати його класифікацією не можна, тож цей аспект залишається доволі невивченим, потребує кропіткої наукової праці і цілком може слугувати предметом дослідження для наукових робіт.

1.3. Використання символів у мові

Усі знання, набуті поколіннями, зберігалися і передавалися за допомогою мови, але не завжди мова існувала в такому вигляді, який ми бачимо зараз, та й не завжди можна виразити словом те, що ми відчуваємо й розуміємо. Саме тоді й стає в нагоді мова символів (Секирич, 2020).

Згадаймо, наприклад, наскельні малюнки, за допомогою яких давні цивілізації передавали нам зашифровані послання. Ці символи налічують десятки тисяч років. Окремі їх елементи зрозумілі й прості для сприйняття, а над деякими дослідники ламають голову до цього часу (*Найдавніший у світі календар*, 2023).

Але беззаперечним залишається той факт, що символіка малюнків була і залишається мовою спілкування між поколіннями. Якщо ж звернутися до мови, якою ми послуговуємося сьогодні то в академічному тлумачному словнику бачимо таке визначення: «1. Здатність людини говорити, висловлювати свої думки. 2. Сукупність довільно відтворених загальноприйнятих у межах даного суспільства звукових знаків для об'єктивно існуючих явищ і понять, а також загальноприйнятих правил їх комбінування у процесі вираження думок» (Словник української мови, 1973, с. 768). Тобто мова - це своєрідна знакова система, якою ми послуговуємося в процесі спілкування. Вона може бути природною, де розрізняють алфавіт і граматику, а може - штучною (формалізованою). Це мова, що складається зі знаків і символів, які людина створює з певною метою: здійснення різного роду операцій (логічних, математичних тощо), скорочення записів, уникнення багатозначності природної мови (*Мова як знакова система*, 2011). Наприклад, знаки дорожнього руху - це символи, що встановлюють на дорогах для орієнтації учасників руху. Азбука Морзе - це таблиця символів, що являє собою комбінації довгих і коротких сигналів. Цілковито на символах ґрунтуються мови програмування.

Окремої уваги з точки зору мови заслуговують асоціативні символи, що відіграють неабияку роль у процесі вивчення, наприклад, іноземної мови. Одним із найефективніших сучасних методів є саме метод асоціативних символів, так званий метод “живого” викладання, що робить можливим навіть мимовільне

запам'ятовування. Сутність такого методу полягає в тому, щоб увесь лексичний матеріал умістити в символи рухів, жестів, міміки. Учасники процесу домовляються про використання асоціативних символів, а потім озвучують їх і зображують одночасно. Таким чином, використання символів не тільки сприяє процесу вивчення мови, а й розвиває увагу, пам'ять та є досить цікавою багатогранною грою.

Отже, бачимо, що нерозривний зв'язок мови й символіки з'явився ще багато тисячоліть до нашої цивілізації і постійно набував нових форм, удосконалювався, що дозволяло забезпечувати оптимізацію багатьох процесів, організацію життя у суспільстві. І врешті, використання символів стало ваговою складовою сучасних методів навчання.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Отже, можемо стверджувати, що символи супроводжують людину протягом усього її життя. Свідомо чи підсвідомо, але вона обов'язково використовує символіку жестів, мови, тією чи іншою мірою користується графічними символами, символами-сигналами, символами-образами тощо. Теорії різноманітних тлумачень символів беруть свій початок ще в сивій давнині і до сьогодні залишаються остаточно невивченими. У різні часи й у різних культурах тлумачення одного й того самого знака може як відрізнитися відтінками значень, так і мати кардинально протилежні значення. Порівняння таких тлумачень викликає неабияку зацікавленість учених і дає колосальний матеріал для досліджень, особливо сьогодні, коли мова символів набуває дедалі більшої популярності і стає невід'ємною частиною нашого життя. Із розвитком науково-технічного процесу людина починає сприймати світ як калейдоскоп із окремих картинок, знаків (так зване кліпове мислення). Символіку починають використовувати все ширше у всіх галузях життя, але, на жаль, доки що не можемо говорити про загальноприйнятну класифікацію. Отже, доходимо висновків, що існують тільки певні напрямки, за якими впорядковують цей неосяжний матеріал. Ми цілком погоджуємося з такими підходами, але водночас вважаємо, що потрібно виробити ряд загальноприйнятих критеріїв для створення класифікацій символів, тобто упорядкувати саму систему класифікацій, а також розширити її. Наприклад, класифікувати символи в залежності від походження, від галузі використання від рівня складності тощо. Також вважаємо необхідним створення своєрідних словників тлумачення символів, у яких буде легко знайти потрібний символ і дізнатися як його значення, так і походження, галузь застосування тощо. Вважаємо, що слід більше уваги приділяти використанню символів як засобу вивчення мови, що значно полегшує і урізноманітнює сам процес.

РОЗДІЛ 2

СЛОВА-СИМВОЛИ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Тваринна символіка. Корейське тлумачення тварин-символів

Кожна країна має своє тлумачення образів тварин і Корея не є тому винятком. Тварини завжди були для людини символічним вираженням внутрішнього «я» - особливостей характеру, поведінки, внутрішнього стану. Назви тварин зустрічаються ще з дуже давніх часів у міфології, легендах, казках, у яких їм надавалося символічне значення, тварини поставали перед нами в образі священних створінь, які несуть за собою глибинний сенс.

Одна з таких ключових тварин у культурі Кореї – це, безумовно, тигр. Для корейців він є свого роду священною твариною, оскільки перший раз образ тигра постає перед нами у міфі про Тангуна – міфі про заснування корейської держави. Таким чином з тигром також пов'язано багато приказок та прислів'їв, приклади яких ми розглянемо трохи згодом.

Тигр, як правило, вважається символом страху, як небезпечний звір, або духовна істота, яка розуміє людську мову, чи як вірна істота, яка символізує силу, мужність і царственість. В Азії та Індії тигр замінив лева як верховну тварину і став символом охорони як життя, так і смерті. В Індії він є символом воїнів, у Китаї білий тигр вважається богом, що керує західним напрямком, а жовтий тигр символізує сонце (호랑이의 상징적 의미와 보석의 호랑이, 2021).

Насправді, образ тигра у корейців постає досить неоднозначним. Його наділяли різними характеристиками, і суто позитивним чи суто негативним героєм назвати ми його не можемо. З одного боку, тигр часто зображується смішним і не дуже розумним, символізує жорстокість, ризик. Якщо про людину кажуть 호랑이 같은 사람, тобто «схожа на тигра» - це насамперед означає, що вона досить

запального характеру, строга або навіть сувора. Банальним прикладом може буде образ «злої вчительки» у дитячому уявленні, навіть при згадці імені якої йдуть мурашки по шкірі. Також прикладом може бути старе прислів'я 호랑이도 제 새끼 귀여워할 줄 안다 («навіть тигр знає як піклуватися про своїх дітей»), в якому тигр містить у собі символ грубої людини або людину, яку сприймають такою, але це означає, що навіть вона дбає про своїх дітей або близьких (김나비, 2021). Прислів'я 호랑이에게 물려가도 정신만 차리면 산다 дослівно означає, що «навіть якщо ти був схопленим тигром, будеш жити, якщо залишишся з холодною головою», де тигр також постає суворою та злою істотою. Вислів 깊은 산에서 목마르다고 하면 호랑이를 본다 є свого роду застереженням: «Не говорити, що ви відчуваєте спрагу в глибоких горах, де важко знайти воду, бо побачите тигра».

А з іншого боку, тигр може символізувати могутню, хоробру та сильну істоту. Також часто говорять про рев тигра. Оскільки рев тварини символізує мужній дух, його часто використовують у людських справах для вираження позитивних речей, таких як сила, активна енергія і перемога (신남식, 2010). Наприклад, прислів'я 이빨 빠진 호랑이 (дослівно: тигр, у якого випали зуби) вказує на людину, яка втратила свою колишню могутність, силу, і стала жалюгідною.

Твариною, яка визнається предком корейського роду так само, як і тигр, образ якої вперше представ перед нами в міфі про заснування Корейської держави - був ведмідь. Відповідно до міфу про Тангуна, і ведмеді, і тигри є жінками з продуктивними здібностями. Однак священність ведмедя була втрачена в історіях, які передаються сьогодні (김종대, 2001). Незважаючи на природу ведмедя, зараз його образ символізує дурну та повільну людину. 곰 같은 사람 («людина, схожа на ведмедя») – так кажуть про людину, до якої все дуже довго доходить, якій важко зрозуміти, що від неї хочуть й немає так званого «нунчі». Уважається, що в прислів'ях ведмідь порівнюється з дурною і нерозумною людиною через його тупий вигляд і відсутність спритності. Наведемо кілька прикладів на підтвердження цієї думки (곰 속담 모음, 2021):

- 미련하기가 곰 같다 – «його тупість схожа на ведмежу»;
- 곰의 발바닥도 피가 있다 – «Лапи у ведмедів теж хитрі»: означає, що якою б дурною не була людина, вона повинна думати про своє життя;
- 곰 설거지하듯 – «як ведмідь посуд мие»: означає, що навіть якщо працюєш, то користі від цього немає;
- 재주는 곰이 넘고 돈은 되놈이 번다 – «талантом перевершує ведмідь, а гроші заробляє інший»: вигоду від зусиль одної людини отримує інша.

Лисиці у корейців, так само як і у нас, зазвичай символізують хитру людину. Тому, коли кажуть 여우 같은 사람 (людина схожа на лисицю), мають на увазі хитрих й егоїстичних людей. Проте, коли кажуть '곰 같은 아내보다는 여우 같은 아내가 낫다', що перекладається "жінка, схожа на лисицю, краща, ніж жінка, схожа на ведмедя", це має позитивне значення: «навіть якщо вона егоїстка, вона хитра і має багато чарівності». Прислів'я '여우가 범에게 가죽을 빌리란다' («лисиця позичає шкуру у тигра») означає необачно зробити щось нерозумне (김성원), а прислів'я 가는 길목에 여우가 지나가면 재수가 없다 – «якщо зустрінеш лисицю на роздоріжжі – чекай невдачу». Також образ хитрої лисиці добре показує прислів'я '바다에서 여우 찾기' («зустріти лисицю на морі»), що означає дурість намагатися зробити щось неможливе (여우 속담 모음, 2021). Окрім цього, в корейській міфології існує така істота як куміхо, що в перекладі означає «дев'яти хвоста лисиця». Куміхо представляє собою жінку-перевертня, що може перетворюватися на лисицю з дев'ятьма хвостами. Зазвичай вона виступає як негативний образ, який притягує невдачі або навіть смерть і символізує підступність. За легендами, куміхо зачаровує чоловіків до безумства, після чого вбиває їх і з'їдає їх серце або печінку.

Отже, тваринна символіка корейської мови багата й дуже різноманітна. Тлумачення багатьох символічних образів пов'язано з міфами, легендами й казками, де вони поставали як священні створіння. Згодом символічні значення набували різних відтінків - і врешті утворилися неоднозначні складні символи, що можуть означати різні, часом протилежні, характеристики. Таким, наприклад, є образ тигра. Образ ведмедя, навпаки, утратив свою священність, а лисиця є традиційним для

більшості народів символом хитрості, але водночас існує і своєрідна куміхо – дев'яти хвоста лисиця, що є символом усіляких негараздів.

2.2. Рослинна символіка. Корейське тлумачення рослин-символів

«Якщо подивитися під правильним кутом, ви побачите, що весь світ - це сад», - так висловилася англійська письменниця Френсіс Бернет у своєму романі «Таємний сад» (1911). І вона мала рацію. Нас оточує велике різноманіття квітів та рослин, проте не кожен здогадується про те, що вони можуть нести в собі дуже глибокі значення, і для різних регіонів світу та культур вони різні. Ще з давніх часів митці по всьому світу багато в чому спиралися на значення, пов'язані з певними рослинами, щоб додати більшого сенсу своїм історіям. Місце квіткам знайдеться також у національній культурі, державних символах чи навіть одязі.

Існують докази символіки рослин у літературі, мистецтві та фольклорі ще в стародавніх греків та, ймовірно, в інших подібних цивілізаціях. Символізм рослин і квітів з'являвся протягом історії в релігійних текстах, таких як Біблія, в мистецтві та літературі середньовіччя та Відродження (включаючи п'єси Шекспіра), аж до сучасної культури (*Plant symbolism guide: 31 plants for every personality*, 2019).

Усвідомлення того, що символізує та чи інша рослина може допомогти, наприклад, вибрати декор чи подарунок, який буде більш значимим та персоналізованим. Символізм також важливий, коли вибираєте квіти для важливих подій у житті, як-от: весілля чи інша церемонія.

Говорячи про символіку рослин саме в Кореї, не можна не згадати насамперед 무궁화 (гібіскус), яка вважається національною квіткою Кореї.

Подібно до державного прапора та державного гімну Кореї, гібіскус отримав правовий статус національної квітки не відразу. Але як символ національного духу корейського народу зображення гібіскусу неодноразово залучалося ще з давніх-давен. Значення гібіскусу як символу Кореї утвердилося з прийняттям у 1948 р.

державного гімну країни, у приспіві якого є фраза «країна чудових річок і гір, на три тисячі покрита квітами гібіскусу» (*Національні символи*, 2023).

Форму гібіскусу можна навіть побачити на різних національних символах, таких як емблема президента, значки законодавців, логотип Верховного суду та корейські символи інших урядових установ (*Top 15 Korean Symbolism and Traditional Patterns You Must Know*, 2023).

Для корейців символіка квітки в корені самого слова «무궁화»: «무궁» - вічність, «화» - квітка. Іншими словами, гібіскус є символом «вічного цвітіння, яке ніколи не в'яне», що означає стійкий дух корейського народу та постійне вдосконалення для створення кращого майбутнього Кореї. Квітки гібіскусу в'януть один за одним і обсипаються за день, але, незважаючи на це, кущ гібіскусу символізує собою нескінченне процвітання. Корейці садять їх і доглядають з вірою і надією на те, що сонце вічно світитиме в Кореї, як завжди цвіте гібіскус.

Ще одним типовим рослинним символом Кореї, який мав великий вплив на життя та емоції корейського народу, є сосна (소나무). Сосна залишається прекрасною та вічнозеленою, незважаючи на зміну пір року, ув'ядання та відродження природи: по суті, вона – вічність. Таким чином сосна символізує комплекс уявлень про вічне – мудрість, старість, витривалість. Вона також була визнана одним із 10 символів довголіття. Прикладом може образ сосни, який фігурує в національному гімні, і виражає сильну волю корейського народу (분야별 문화상징. 소나무):

*Як сосна на вершині гори Намсан міцно стоїть, ніби загорнута в панцир
Незмінною від вітру та морозу, так само буде стійкий наш дух.*

Також бачимо приклад використання образу сосни в прислів'ї 소나무는 홀로 그 절개를 지킨다 («сосна одна захищає свою вічність»), що означає «навіть якщо інші зраджують, зберігай свою вірність як сосна, що завжди зелена».

Бамбук (대나무), який цвіте взимку, символізує сталість, витонченість, гнучкість, вихованість, тривалу дружбу, квітучу старість та так само, як і сосна,

довголіття. Стійкість вічнозеленого бамбука, який представляє собою «вічне» поняття, дає можливість зіставити його з досконалою, незламною, рішучою людиною, яка може схилитися перед бурею, але потім встати знову. Прямі стебла бамбука символізують людину з чистим серцем, яка дотримується своїх переконань, а пусті стебла символізують людину, яка жадає багатства і має пусте серце. У народних казках та малюнках, так само як і є багато символічних значень бамбука, що він може передавати, малюнки можуть містити різні символи в одному творі. Коли бамбук намальований разом із вазою, це може означати мир, якщо разом із деревом сливи, це додає значення довголіття, а коли до бамбука і сливового дерева малюють ще й птаха, це означає побажання довголіття, наприклад, коли вітають з днем народження подружню пару (김취정, 2018).

Ще одна квітка, цвітіння якої припадає на зиму та ранню весну - квітка сливового дерева (매화). Уважається, що оскільки вона цвіте тоді, коли ще зазвичай лежить сніг, слива символізує силу, стійкість, триумф, чистоту, красу і також відлюдництво. Завдяки своїм чистим і яскравим квітам і глибокому квітковому аромату, квіти сливи були настільки улюблені, що завжди з'являлися в поезії, письменництві та живописі митців. Сливу дуже любили як квітку, що здолала холод і першою зацвіла, сповіщаючи про весну, що символізувало зміну справ на краще, на прихід щасливих та радісних днів. Цей символ ранньої весни також міг представати перед нами в образі молоді дівчини, також символізуючи її красу та чистоту. Образ сливи можемо спостерігати в наступних прислів'ях: 매화는 백화의 형이다 («Квіти сливи – старший брат всіх квітів»), 매화는 봄바람을 기다리지 않는다 («Квіти сливи не чекають весняного вітру») і 매화도 한철이고 국화도 한철이다 («слива цвіте у свій час, і хризантема у свій»), що означає, що всьому свій час. Ще квіти сливи можна побачити на звороті банкноти номіналом 50 000 вон, де також зображена відома поетеса та художниця епохи Чосон 신사임당.

Троянда у корейців також має різноманітну символіку. Це небесна досконалість і земна пристрасть, час і вічність, життя і смерть, родючість і чистота. Це також серце, центр всесвіту, космічне колесо, символ божественної, романтичної

та чуттєвої любові. Троянда - повнота, таємниця життя, її спрямованість, невідомість, краса, витонченість, щастя, а також хтивість, пристрасть, а з вином - чуттєвість і звабливість. Бутон троянди - символ незайманості. Зів'яла троянда - швидкоплинність життя, смерть, горе; Її терни – це біль, кров і мучеництво (*어느 식물이 평화의 상징입니까? 잉글랜드의 꽃 상징, 2020*). Образ троянди можемо спостерігати в наступних прислів'ях: 장미꽃에는 가시가 있다 («у троянд є шипи»), що означає, що навіть якщо людина виглядає добре і чудово зовні, у них є те, що може завдати шкоди іншим, що інша сторона може постраждати; 장미꽃이 곱다고 함부로 다치지 말라 («не завдавайте болю лише тому, що троянда гарна»), що попереджає: «будьте обережні, тому що ви можете бути розчаровані, якщо діятимете безжально проти красивого обличчя».

Отже, символіка, пов'язана з рослинним світом є однією з найбагатших у різних галузях життя: від державних символів до звичайних емблем на одязі. Наприклад, квітка гібіскусу була символом національного духу Кореї, а з прийняттям гімну стала національною квіткою держави. Типовими символами вічності в Кореї є сосна й бамбук, багатогранним символом - образ квітки сливового дерева. Іноді суперечливу й достатньо широку символіку має квітка троянди.

2.3. Символіка кольорів у корейській мові

Ми живемо в оточенні багатьох кольорів. Ні для кого не таємниця, що вони можуть впливати на емоції людини. З давніх часів люди надавали кольорам символічного значення і за допомогою них виражали свої думки та почуття. Також кольори можуть відображати уявлення кожного народу. Саме тому один і той же колір, на які дивляться дві людини з різних народів, може сприйматися по-різному, що доводить також і необхідність заглиблення в цю тему.

Дивлячись на корейський традиційний одяг, мистецтво та їжу, не важко помітити, що деякі кольори повторюються частіше, ніж інші. Існує п'ять кольорів, відомих як 오방색, де 오방 - «п'ять напрямків», і 색 - «колір», які вважаються особливо важливими. Ці п'ять кольорів наступні: синій, червоний, білий, чорний і

жовтий. Їх можна помітити усюди: на традиційному корейському одязі, корейських картинах, музичних інструментах, архітектурі, традиційних символах і навіть у їжі. 태극기 (національний прапор Кореї) теж не просто так складається з білого, чорного, синього та чорного кольору. Насамперед ці кольори являють собою 5 напрямків: схід (синій), південь (червоний), центр (жовтий), білий (захід) і північ (чорний). Окрім цього, згідно з традиційним корейським вченням, вони також символізують «п'ять елементів життя»: дерево (синій), вогонь (червоний), земля (жовтий), метал (білий) і вода (чорний). Усі ці елементи – і всі ці кольори – вважалися необхідними для здорового, процвітаючого та довгого життя. Ці п'ять кольорів, п'ять основних напрямків і п'ять елементів життя походять від стародавньої китайської філософської теорії Ін-Янь, згідно з якою вважалося, що все в житті повинно бути збалансовано відповідно до цих п'яти рухів (*한국의 색, 오방색*, 2013).

Розглянемо детальніше кожен колір:

- Білий символізує початок і основу людства, а також уособлює світло, чистоту й невинність. Крім того, білий колір представляє божественну енергію, і, кажуть, що наші давні корейці молилися білим рисом, коли їм потрібно було щиро молитися. Він відповідає значенню білого кольору на Заході, як чисте біле весільне плаття та біла фата. Подібним чином на Заході білий колір символізує і виражає невинність, а також означає початок і воскресіння (김영주, 2016); Приклад використання цього кольору можемо побачити у прислів'ї *까마귀는 검은도 살은 희다* («Хоч ворона і чорна, м'ясо біле»), що означає «навіть якщо зовні потворний і непривабливий, то всередині чистий», тобто не судити, дивлячись лише на зовнішність, а думати про те, що в середині.
- Червоний символізує силу, пристрасть, радість і владу. Уважається кольором з найсильнішою енергією, оскільки також є символом вогню. Червоний має сильне шаманське значення, тому його в основному використовували як сприятливий колір для відлякування злих духів і хвороб. Наприклад, звичай їсти кашу з червоної квасолі на день

зимового сонцестояння та звичай прив'язувати червоний перець чилі до золоті нитки за дверима, коли народжується син, також свідчить про те, що червоний колір використовувався як традиційний колір для запобігання лиху (김영주, 2016). Приклад використання цього кольору можемо побачити у прислів'ї 같은 값이면 다홍치마 («якщо ціна однакова, то червона спідниця»), що означає, що якщо ціна однакова, то потрібно вибирати кращий/гарніший товар.

- Синій символізує надію, спокій, життя. Є найбільш популярним кольором з часів династії Чосон. Також він символізує дух і заповзятливість молодих людей і використовується разом з білим, що означає світлий і чистий (오승현, 2019);
- Чорний символізує темряву, смерть і також мужність і дисципліну. У династії Корьо чорний був кольором знаті, а в кінці династії Чосон чорну сітку накидали на червону тканину і використовували як одяг високопоставлених чиновників (오승현, 2019);
- Жовтий з давніх часів посідає найвище місце серед п'яти кольорів, використовується для символізації сили та влади. Жовтий також є кольором імператорів та символізує релігійну владу в буддійській культурі (김영주, 2016).

Вважалося, що їжа, що містить усі п'ять кольорів 오방색, є поживною для всіх п'яти життєво важливих органів тіла, зберігає баланс у житті. Цікаво, що багато-багато років потому сучасні західні дієтологи також почали рекомендувати їсти п'ять різних кольорів фруктів і овочів на день, щоб забезпечити збалансоване харчування. Одними з найвідоміших корейських страв, до складу яких входить 오방색 є 비빔밥 та 김밥 (*Obangsaek*, 2023).

Отже, символіка кольорів досить чітко передає уявлення народу. Не тільки в традиційному одязі, а ще й у мистецтві і навіть їжі найчастіше трапляються однакові кольори: саме ті, що символізують собою п'ять напрямків: синій - схід, червоний -

південь, жовтий - центр, білий - захід, чорний - північ. А також, відповідно до традиційного корейського вчення - п'ять елементів життя: синій - дерево, червоний - вогонь, жовтий - земля, білий - метал і чорний - вода. Усі ці символічні кольори вважаються невід'ємною складовою повноцінного життя.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Отже, символіка корейської культури може відображати загальнокультурні уявлення про конкретні символи, а також і має своє специфічне тлумачення символів, пов'язане з особливостями культури і розвитку суспільства. Наприклад, культовою твариною для корейців є тигр, образ якого вперше трапляється в міфі про заснування корейської держави. Там тигр є символом людини без волі, але водночас тигр у корейців є символом царственості, сили, влади. Тобто цей символічний образ має досить широкий спектр тлумачень, які можуть іноді кардинально різнитися за значеннями. Із того ж міфу знаємо, що предком корейського роду є ведмідь, однак його священність із плином часу втрапилася в корейській культурі. І зараз його образ символізує більше негативних характеристик (людина нерозумна, незграбна, невдаха) і не має нічого спільного з твариною, яка колись уважалася священною. Досить традиційним є образ лисиці, хоча поряд із ним існує і міфологічна куміхо - жінка-перевертень, або дев'яти хвоста лисиця. Рослинна символіка також широко представлена в корейській культурі. Держава має свою національну квітку - гібіскус, яка спочатку символізувала дух нації, але коли в державному гімні з'явилися рядки про країну «покриту квітами гібіскусу», ця квітка стала офіційним символом Кореї. Її почали використовувати у різних національних символах. Також у гімні бачимо образ сосни, який є втіленням сильної волі корейського народу і символізує цілу низку уявлень про вічне. Ще одним символом, дотичним до вічності, корейці вважають бамбук, що цвіте взимку, і, як наслідок, набуває символічних значень. Багато символів пов'язано також із часом цвітіння сливи - рання весна, коли ще не зійшов сніг. Традиційно виникають асоціації зі змінами на краще, образом молодої дівчини тощо. Особливої уваги заслуговує символіка кольорів. Від давнини люди виражали свої думки й почуття саме за їх допомогою. Колір, який бачать перед собою корейці, дає їм чітке уявлення про конкретні поняття. У символіці кольорів у корейській культурі чітко виділяють п'ять: синій, червоний, жовтий, білий і чорний, але вони символізують водночас п'ять напрямків (схід, південь, центр, захід і північ)

і п'ять елементів життя (дерево, вогонь, земля, метал і вода), значення яких пов'язано зі здоров'ям та довголіттям.

ВИСНОВКИ

Отже, ми довели, що уміння використовувати символи є запорукою багатого, образного мовлення, здатністю коротко, влучно і яскраво передавати великий обсяг інформації. Але слід обов'язково враховувати, що в залежності від культури символи можуть значно різнитися, іноді навіть позначати кардинально протилежні поняття, а також те, що вони не завжди є поняттям статичним і можуть змінювати своє значення з плином часу. У процесі дослідження ми з'ясували особливості використання символів у корейській мові, окремо спинилися на рослинній символіці, тваринній, а також специфіці символіки кольорів. Ми з'ясували, що теорії тлумачення символів сягають давніх часів. Вивченню символів багато уваги приділяли такі видатні вчені, як Аристотель, Платон, а згодом, у ХХ столітті, - З. Фрейд, Дж. Купер, К. Юнг. У різні часи різні вчені по-своєму трактували символи, тобто так і немає ніякої конкретної формули тлумачення: це дуже складне поняття, що не піддається простому визначенню й однозначному тлумаченню. Для розуміння сенсу, закодованого в конкретному символі, потрібно знати і час його виникнення, і галузь життя, якої він стосується, і специфіку культури й мови, у якій його застосовують. Також ми встановили, що дослідники не дійшли спільної думки і щодо класифікації, для прикладу наводимо різні класифікації, в основі яких лежать різні мірила, але вважаємо, що ця галузь потребує збільшення глибини дослідження. Ми подаємо, наприклад, класифікацію символів за орнаментальним малюнком - це символи сонця, води, рослин, тварин, геометричних фігур та релігійні символи. Також подаємо класифікацію символів у залежності від способів відтворення - це звукові, кольорові, графічні, речові, харчові та образні. Також класифікують символи в залежності від практичного призначення - це знаки-символи, слова-символи, символи-обереги, образи-символи та міжнародні символи фонетичного алфавіту, але такий розподіл, на наш погляд, потребує багатьох уточнень. Ще у своїй роботі ми представляємо список символів, наведений в Енциклопедичному словнику символів культури України. Крім цього, ми спиняємося на такому важливому аспекті, як використання символів у мові, адже ще з самого початку

життя на Землі символи і були власне мовою: саме за допомогою символічних малюнків давні люди передавали свої знання через десятки й сотні поколінь, тож доходимо висновку, що мова, якою ми послуговуємося сьогодні, - це система символів для відтворення явищ і понять. Існує цілий ряд штучних мов, що цілком складаються із символів, як-от: знаки дорожнього руху, азбука Морзе, сучасні мови програмування. Значне місце посідають асоціативні символи, що значно полегшують процес вивчення мови, пришвидшують і урізноманітнюють його.

У другому розділі ми дослідили тлумачення символів саме в корейській мові, порівняли тлумачення окремих символів у різних культурах, зупинилися на унікальних символах корейської мови, а також розглянули специфіку символіки кольорів та її особливості в корейській мові. Отже, ми виокремили тваринну символіку, розглянули походження й значення конкретних образів, особливості їх сприйняття корейським народом. У ході дослідження ми з'ясували, що символізм образів тигра й ведмедя бере свій початок у міфі про Тангуна - міф про заснування корейської держави, але якщо образ тигра для корейців має ті самі символічні значення, що відображав міф (людина без волі), то образ ведмедя зазнав серйозної трансформації свого символічного значення. Річ у тому, що, відповідно до міфу, ведмідь є предком роду і мав би бути священною твариною, але це значення з часом було втрачено - і в історіях, що передаються сьогодні, ведмідь символізує в основному негативні риси: дурість, повільність, незграбність, невдачу тощо. Та й образ тигра не залишився однозначним. Сьогодні він є символом царственності, влади, сили і водночас може бути зображений смішним, символізувати жорстокість. Отже, при використанні цього символу в мовленні обов'язково потрібно враховувати контекст, у якому він вживається, щоб не було спотвореного сприйняття тексту. Окремо було розглянути і традиційний для багатьох культур образ лисиці, але специфіка саме корейської символіки полягає в тому, що вона має ще лисицю з дев'ятьма хвостами - куміхо, що символізує собою жінку-перевертня і є суто негативним образом, який притягує біди, невдачі й навіть смерть. Окремим напрямком нашого дослідження була рослинна символіка. Ми спинилися на

значенні квітки гібіскуса: здавна вважалася символом національного духу корейців - отримала правовий статус національної квітки - і тепер форму гібіскуса можна побачити на різноманітних національних символах. Звернули увагу на типовий для Кореї рослинний символ сосни, що, залишаючись у всі пори року зеленою, символізує собою вічність і визнана одним із десяти символів довголіття. Також із довголіттям пов'язаний і символ бамбука. Це обумовлено тим, що цвіте він узимку, а отже, наділений неабиякою стійкістю. Із часом цвітіння пов'язане також символічне значення квітки сливового дерева, що розквітає, коли ще не зійшов сніг, тобто напровесні, - і символізує зміни на краще, оскільки подолала холод і своєю красою й ароматом зачаровує все навколо. А от троянда в корейців має дуже суперечливу символіку, може позначати кардинально протилежні поняття. Також ми досліджили символіку кольорів, яку вважаємо унікальною. Було з'ясовано, що існує п'ять кольорів (синій, червоний, білий, чорний і жовтий), що найчастіше зустрічаються в традиційному одязі, мистецтві с стравах корейської кухні. Ми представили види символіки, пов'язані з кольорами. Одна з них являє собою кольори як символи напрямків: синій - схід, червоний - південь, жовтий - центр, білий - захід і чорний - північ. Інша - кольори як елементи життя: синій - дерево, червоний - вогонь, жовтий - земля, білий - метал і чорний - вода. Усі вони є невід'ємними складовими повноцінного життя. Ми з'ясували, що такі різні тлумачення однакових кольорів пов'язані зі стародавньою філософією Інь-Янь, відповідно до якої все в житті має бути збалансоване згідно з цими п'ятьма рухами. Також ми навели значення кожного кольору окремо.

Отже, з огляду на вищезазначене вважаємо, що було виконано основні завдання дослідження, а саме: з'ясовано значення понять "символ" і "символіка"; вивчено й наведено наявні класифікації символів; досліджено особливості використання символів у мові; проаналізовано особливості тлумачення окремих символів у корейській мові.

АНОТАЦІЯ

우리 연구의 주제는 한국어 상징의 의미다. 이 논문의 목적은 기존의 상징 및 상징성 분류를 체계화하는 것이다. 한국어의 상징의 종류와 특징을 알아본다. 한국어 상징의 다양성과 풍부함에 주목하고, 한국어 문자 사용의 구체적인 예를 보여준다.

우리의 연구 주제는 한국어에서 사용되는 상징이다. 논문 쓰는 과정에서 첫 번째 장에서는 상징과 상징의 개념을 고려하고 상징의 사용 가능한 분류와 접근 방식의 특징을 제시하였다. 또한 백과사전 상장사전에 정리된 상징의 특징에 대해 간략히 살펴보고 언어에서 상징의 역할을 명확히 하고자 했으며, 고대부터 현대에 이르기까지 상징의 쓰임새가 어떤 변화를 겪었는지 간략하게 추적하고 상징의 역할에 초점을 맞추었다.

두번째 장에서는 문화발전의 특수성을 바탕으로 한국말의 일부 상징에 대한 해석의 구체성을 살펴보고, 한국말 내에서 동일한 상징적 이미지에 대한 해석을 비교하였다. 특정 동물 및 식물 상징성의 고유한 의미와 사용을 별도로 분석하였다. 또한 한국 문화 발전의 특수성과 관련된 다양한 특징에서 색상의 상징성을 고려하였다.

우리는 연구의 주요 임무가 완수되었다고 믿는다. 따라서 한국 문화의 상징성은 특정한 상징에 대한 일반적인 문화적 관념을 반영할 수 있으며, 문화의 특성과 사회의 발전과 관련된 상징에 대한 고유한 해석을 가지고 있다고 할 수 있다. 그리고 상징을 사용하는 능력은 풍부하고 비유적인 연설의 핵심이며 많은 양의 정보를 간결하고 정확하며 생생하게 전달하는 능력이다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Гурик Н. (2018, Січень 30). *Обереги українського народу*. Відновлено з <http://kluby.if.ua/blog/view/oberegi-ukrayinskogo-narodu>
- Когутич Т. (2016, Травень 19). *Топ-10 найдавніших символів української вишивки*. Відновлено з <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2018595-top10-najdavnisih-simvoliv-ukrainskoi-visivki.html>.
- Коцура В.П., Потапенко О.І. & Дмитренко. М. К. (Ред.). (2002). *Словник символів культури України*. Київ: Міленіум.
- Лемець Л. В. (2018). *Символи в поезії Івана Франка: лінгвостилістичний аспект*. (Дис. канд. філ. наук). Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Дрогобич.
- Мартинюк О., Житинська Н. (2019, Грудень 25). *Образи-символи тварин у французьких легендах*. *Науковий журнал*. No 10, 226-229.
- Мова як знакова система. Семіотика як наука про знаки*. (2011, Жовтень 24). Відновлено з <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/logika/25349/>.
- Найдавніший у світі календар: нарешті розкрито секрети наскельних малюнків. (2023, Січень 6). Відновлено з: <https://focus.ua/uk/technologies/544064-naydavnishiy-u-sviti-kalendar-nareshti-rozkrito-sekreti-naskelnih-malyunkiv>.
- Національні символи*. (2023). Корейський Культурний Центр. Київ. Відтворено з: <https://koreancenter.org.ua/pro-koreiu/znajomstvo/natsionalni-symvoly/>.
- Рослини, оспівані народом. (2020, Жовтень 8). Відновлено з <https://www.slideshare.net/nbkidskiev/ss-238797796>.
- Секирич О. (2020). *Символи – мова вічності*. Київ. Відновлено з <https://newacropolis.org.ua/articles/symvoly-mova-vichnosti>.

Словник української мови: в 11 томах. (1973. Том 4, с. 768). Відновлено з <http://sum.in.ua/s/mova>.

Словник української мови: в 11 томах. (1978. Том 9, с. 174). Відновлено з <http://sum.in.ua/s/symvol>.

Сонце символ значення. Сучасний інформаційний блог Divanio: безліч корисних порад та новин для жінок та чоловіків. Відновлено з <https://divanio.com.ua/?p=14835>

Українські народні обереги-символи і знаки. (2022, Липень 16). Відновлено з <https://nibu.kyiv.ua/exhibitions/580/>.

Що таке символічна мова? 4 Приклади. (2021, Лютий 16). Відновлено з <https://uk.warbletoncouncil.org/lenguaje-simbolico-12733#menu-1>.

Obangsaek (Korean color symbolism): Meaning behind '5-a-day' in Korea. (2023). Retrieved from <https://www.gastrotourseoul.com/the-five-colors-of-korea-what-do-you-know-about-o-bang-saek/>

Plant symbolism guide: 31 plants for every personality. (2019, February 19). Retrieved from <https://www.proflowers.com/blog/plant-symbolism-guide>

Top 15 Korean Symbolism and Traditional Patterns You Must Know. (2023). Retrieved from <https://korealandscape.net/korea-symbol/>.

김나비. (2021, 6 월 12 일). 우리나라 호랑이와 관련된 쉬운 속담 모음. 출처는 <https://blog.naver.com/PostView.naver?blogId=skdudghktxld&logNo=222393993276&parentCategoryNo=&categoryNo=22&viewDate=&isShowPopularPosts=true&from=search>.

김성원. 여우. 한국민족문화대백과사전. 출처는 <https://encykorea.aks.ac.kr/Article/E0036433#:~:text=여우에%20관한%20속담도,있어야%20안전하다는%20뜻이다>.

- 김영주. (2016, 1 월 13 일). *색에 담긴 철학, 오방색*. 출처는 <http://m.k-today.com/news/articleView.html?idxno=1601>.
- 김종대. (2001, 11 월 4 일). *[우리문화 속뜻 읽기] 2.곰과 호랑이*. 중앙일보. 출처는 <https://www.joongang.co.kr/article/4163643#home>.
- 김취정. (2018, 9 월 12 일). *김취정 박사의 민화 읽기 ⑧ 의리와 절개, 그리고 평안함을 상징하는 대나무*. 출처는 <http://artminhwa.com/김취정-박사의-민화-읽기-⑧-의리와-절개-그리고-평안/>.
- 곰 속담 모음. (2021, 5 월 29 일). 출처는 <https://sskn1324.tistory.com/2102>.
- 분야별 문화상징. 소나무. 출처는 <https://www.kculture.or.kr/brd/board/219/L/menu/456?brdType=R&thisPage=5&bbIdx=8386&rootCate=&searchField=&searchText=&recordCnt=10>.
- 신남식. (2010, 월 5). *호랑이에 대한 오해와 진실*. 출처는 <https://koreascience.kr/article/JAKO201068064784965.pdf>
- 어느 식물이 평화의 상징입니까? 잉글랜드의 꽃 상징. (2020). 출처는 <https://rozavetrovsibir.ru/ko/other-countries/kakoe-rastenie-yavlyaetsya-simvolom-mira-floristicheskii-simvol-anglii/>
- 여우 속담 모음. (2021, 5 월 29 일). 출처는 <https://kim1336.tistory.com/17>.
- 오승현. (2019, 10 월 1 일). *우리가 모르던 '우리의 색'*. 출처는 <https://brunch.co.kr/@colorai/6>
- 한국의 색, 오방색*. (2013, 6 월 12 일). 출처는 https://m.blog.naver.com/PostView.naver?isHttpsRedirect=true&blogId=kcis_&logNo=30169801424.
- 호랑이의 상징적 의미와 보석의 호랑이*. (2021, 5 월 3 일). 출처는 <https://m.blog.naver.com/PostView.naver?isHttpsRedirect=true&blogId=jo1heon&logNo=90142352731>.